

JEDU

na ty nohy!

Jan Růžička

Mladá fronta

MLADÁ FRONTA

Jedu na ty nohy!

JEDU na ty nohy!

Jan Růžička

*Zápisky z prostředí domácích luhů,
hájů a kasáren...*

*... povětšinou o tom, že běhat
se dá všude*

MLADÁ FRONTA

Těm, kteří z toho v Ronově nad Doubravou
budou mít největší radost.

CESTA DO KASÍNA

Slíbil jsem, že si budu na vojně psát zápisník, ale od té doby, co jsem opustil rodný Žižkov, jsem se k němu nedostal. Nejsem si totiž jistý, jestli je rozumné dávat nějak okatě najevo, že jsem gramotný. Už vím, že platí stěžejní zásada: Co se v mládí naučíš, o tom hlavně na vojně nikomu neříkej! Protože jak říká zase jiné trefné rčení, cokoli řeknete, může být (a také bude) použito proti vám...

Psaním deníku bych vyčnival z řady, a táta mi přece kladl na srdce, abych se vyčnívání z řady na vojně zásadně vyvaroval. Jenže ono to asi bude těžké – už na nádraží jsem pochopil, že jsem to „nevyčnívání“ zanedbal. Dorazil jsem totiž střízlivý. A jak jsem se tak opatrně rozhlížel, moc nás takových nebylo. Přitom lidu jak o posvícení, i když ráno bylo časně a studené. Obojí nechutně.

Všude samí mladí muži. Nebo starší pubertáci, záleží na úhlu pohledu. Každopádně kritická koncentrace testosteronu. Před pokladnami příkladný chaos – asi už začala řetězová reakce „poměřování ramen“.

No, ono poměřovat se dá ledacos, ale na tom konečně nesejde. Před soukmenovci je důležité navodit dojem, že člověk snídá žiletky a potí napalm a v peněžence má fotku Jacka Rozparovače nebo aspoň Ozzyho. Přitom je ovšem dost podstatné vypadat sebestě, udržet třas rukou i hlasu na rozumné úrovni a mít v obličejích alespoň trochu lidskou barvu. A to se mi tedy dvakrát nedařilo, co si budeme nalhávat. Při bližším průzkumu okolí jsem se trochu uklidnil, když jsem zjistil, že v tomto ohledu jsem součástí většiny. Vypadali jsme jako sraz dárců krve po hromadném odběru.

Vůbec by mě nenapadlo, jak poučná bude už samotná cesta. Když se mi podařilo najít volné místo v kupé, které bylo obsazeno běžnými, civilními cestujícími, bláhově jsem se domníval, že si užiju ještě chvíli klidu. Sotva nám ale nastupiště s mávajícími příbuznými zmizelo z dohledu a já se posadil, abych se v klidu poddal depresi a melancholii, střetl jsem se s pohledem rozčilené stařenky, jež s obavami sledovala ruch v chodbičce a chtěla znát jeho původ.

„Promiňte, panáčku, to se zas hraje nějaký ten fotbal?“

„Promiňte, co že to?“

„Já jen, že minule, když hráli fotbal, tak se jich polovina podroušila už za Čáslaví!“

Odověděl jí nevrlý pán v mysliveckém obleku. „Ale kdepak paní, to je už zase začátek ledna, víme? To jsou základáci, co jedou do přijímače. Jsem na to zapomněl, jinak bych jel už včera. A podroušení

v Čáslavi se bát nemusíte...,“ strašný lesů pán po mně vrhl spiklenecký pohled, „protože polovina jich bude vožralá jak doga už v Kolíně!“ A jak řekl, tak se i stalo.

Už za Klánovicemi zavládla ve vlaku sice mírně křečovitá, ale zároveň silně rozverná nálada. V nejednom kupé bylo ostatně víc láhví než v jídelním voze, se všemi z toho plynoucími důsledky. Dostat se na toalety byl fyzicky náročný úkol pro otrlé. Jeden mohutný strejda z našeho kupé se toho odvážil, a cestu tam i zpět dokonce přežil. Po návratu nás ale informoval, že pohled na stav sanitárního zařízení neunesl po psychické stránce a vrací se tedy takříkajíc s nepořízenou. Jeho smutnému výrazu jsem rozuměl. Soucítil bych s ním ještě víc, kdybych si bolestně neuvědomoval, že jeho čekalo jisté nepohodlí už jen několik příštích stanic, kdežto mě dvanáct měsíců.

Z chmurných úvah jsem se potřeboval vytrhnout, a tak jsem si našel novou zábavu. Poměřoval jsem náklon jednotlivých kolegů branců a v duchu jim přiděloval body za udržení stability ve vagonu. V mnoha případech vedlo takové pozorování k optickému klamu: podle úsilí, které museli někteří borci vynakládat, to vypadalo, že si České dráhy pro tuto příležitost zapůjčily z Japonska šinkanzen a vlak se řítí na Moravu za mohutného kymáčení vagonů třístovkou. A přitom jsme stáli ve stanici.

Vlakem se linul podivný zpěv, něco mezi husitským chorálem a zvuky pralesa při západu slunce, když zvěř dorazí k napajedlu. Občas tuto symfonii doplnil sólový projev. Utkvěla mi zejména árie „Já na vojnu

nepojedu, já na vojnu mrdám“, která ale nakonec nevyzněla v plné síle, protože interpret nebyl schopen postoupit v přednesu ani k první sloce a spokojil se s pilováním refrénu. K velké úlevě mnohých to nicméně netrvalo dlouho. Dnešní datum si očividně ve svém stolním kalendáři zatrhl pro cestu vlakem i někdo, kdo měl spojení na orgány činné v trestním řízení. Orgáni stáli v každé stanici a prováděli postupnou selekci. Sólista byl proto záhy odloučen od sboru a mohlo se pokračovat dále.

„Koukej na ně!“

To mě z úvah vytrhl hajný, kterému se v průběhu cesty pozvedla nálada. Občas se zasníl a po tváři se mu rozlil úsměv. Mohl vzpomínat na svá vojenská léta, nebo – a z toho jsem ho podezíral já – si právě uvědomil, že ON už tam nemusí... Teď kývnul hlavou k policistům odvádějícím své hlučné stádečko k čekajícím služebním vozidlům. Pohled mě nijak zvlášť nenadchl.

„K těm státním nekoukej. Ale vidíš ty za nima, v mundúrech, u gazíků? Už si píšou komu a za kolik. Zatím ještě nespádáte úplně pod ně. Od zejtrka to bude jiná, ale definitivně jejich jste až po přísaze.“ Přišlo další spiklenecké mrknutí. „To jsou vépěčka, hochu. Těm se vyhejbej.“

„Co jsou vépěčka?“

„Vé pé jako vojenská policie. Jsou hrozně důležité.“

„K čemu?“

„Hlavně proto, že si to myslej oni. Fakt je, že občas se hoděj, ale to už musí bejt hodně zlý, když si člověk

přeje, aby přijely vépéčka. Většinou jen buzerujou. Na druhou stranu, díky nim získáš spoustu kámošů.“

„Jak to?“

„Když jsou nablízku vépéčka, všichni ostatní najednou vypadají jako tvoji kámoši.“

Povzbuzovat tedy, pane hajný, opravdu neumíte...

Příjezd do cílové stanice nakonec přišel dříve, než se zdálo možné. Nějak se mi najednou z vlaku nechtělo. Myslivec mi přátelsky zsalutoval, stařenka mi popřála hodně štěstí a s pánembohem.

Ještě zbývala trocha času, tak jsem si chtěl prohlédnout krásy města. Neefektivní – nic krásného jsem nenašel, ale zřejmě jsem proti tomu městu už dopředu zaujatý. Pro potřeby pozdějšího vědeckého zkoumání je ovšem potřeba poznamenat, že výjimkou byla krása žen a dívek na ulicích. A čím blíže jsem byl kasárnám, tím mi připadaly hezčí. Deprese se tím ovšem pouze prohlubovala.

Po čase se ukázalo, že můj dojem, že jdu ke kasárnám, byl doopravdy pouze dojmem. Ve skutečnosti jsem bloudil. Když jsem to pochopil, ptal jsem se na cestu domorodců. Jenže buď jsem ten den byl – co se týkalo duševních schopností – na úrovni průměrného papouška, nebo ani domorodci pořádně nevěděli, kde ta kasárna vlastně mají. Anebo se budu muset zbavit toho krásného zpěvavého přízvuku, aby mě místní neposílali do horoucích pekel.

Na informacích našťěstí odpověď na můj dotaz znali. Musel jsem jenom vystát frontu, abych ho

mohl vznést. Až díky rezignovanému výrazu paní za přepážkou jsem si zpětně uvědomil, že všech pět předchozích tazatelů se ptalo na totéž. Nebyl jsem tedy jediný papoušek ve městě. A mělo být hůř – ještě dvacet minut a z papoušků budou bažanti... Jenže paní říkala, že to tam pěšky trvá tři čtvrtě hodiny... Přece se hned první den nenechám zbuzerovat, že jdu pozdě! Aby to neklasifikovali jako předběžnou dezerci! Zvážil jsem možnosti a vybral si tu nejméně drastickou. Běh.

I rozběhl jsem se. S přibývajícími metry a minutami jsem začal pochybovat o správnosti svého úsudku a po čase jsem připustil, že ve skutečnosti jsem si vybral právě tu nejdrastičtější možnost... Až doposud jsem se domníval, že běhám nadprůměrně dobře. Svého času jsem se toho dost naběhal ve skautském oddíle, občas zajdu na basket, badminton nebo na softball. Jenže právě – „svého času“ a „občas“. Kdybych tak mohl napsat třeba „donedávna“ a „pravidelně“, to by se to pak panečku utíkalo do kasáren!

Čím hůř se mi pokračovalo, tím více ve mně klíčila myšlenka, kterou do mého podvědomí zasadil brácha. Ten to měl ještě na dva roky a říkal, že jedna z mála pozitivních věcí na vojně byla ta, že člověk se chtě nechtě dostal do výrazně lepší fyzické kondice. Tedy než se stal mazákem – pak na tom byl naopak hůř než předtím... Kdyby člověk vydržel cvičit celou vojnu, z kasáren by se mu utíkalo nejen veseleji, ale ještě navíc rychle!

Konečně jsem dorazil k bráně střežící průchod cihlovou zdí, se státní vlajkou a emblémem Armády České republiky s číslem útvaru. Zpocený, ruměný v obličejí a na nejistých nohou jsem s těžkým srdcem vykročil k bráně. Bylo nás tam ostatně takových více.

„Tak na mě rovnou dýchněte, ať to máme za sebou. A jméno!“

Panáčka v zeleném s rezignovaným výrazem v obličejí jsem zaregistroval, až když se přede mnou zhmotnil. Tohle ovšem nebyl žádný mysliveček v kamizolce zelený jako ten pán ve vlaku. I když na čekané zřejmě byl. Co že znamená to VP?

„Kajn – Michal Kajn,“ odpověděl jsem přerývavě. A protože jsem nevěděl, co dělat jiného, podrobil jsem se jeho autoritě a dýchl na něj. Česnek jsem naštěstí v poslední době nepožil, jinak by mi mohli napařit útok na veřejného činitele. Chlápek mě však stejně vystresoval, když se prudce odtáhl.

„Člověče, vždyť vy nejste ožralý!“ obvinil mě.

„To nejsem,“ byl jsem nucen připustit. Kdybych byl co k čemu, snídal žiletky a potil napalm, byl bych se ho zeptal, jestli to pro něj představuje nějaký problém. Bohužel obvykle snídám chleba s marmeládou a napalm bych nepoznal, ani kdybych do něj šlápl.

„Ale vypadáte tak,“ nedalo se vepéčko.

„Já jsem sem totiž běžel,“ vysvětlil jsem svůj politováníhodný zjev.

„Vy jste sem běžel? A proč?“ Policista, i když vojenský, si zřejmě ve službě nemůže pomoci a je nucen klást dotazy i v případě, že odpověď je jaksi nabíledni.

„Abych to stihnul...“ sdělil jsem mu a ohlídal si, abych u toho neobrátil oči v sloup.

Chlapík nasadil uvážlivý výraz a pak pobaveně kývl hlavou k bráně. „No, tak když se k nám do kasína tak těšíte, tak to vás nesmíme zdržovat. Prosím...“

Děkuji, není zač, to by snad ani nemuselo být, dodal jsem v duchu a přinutil se k chůzi. Mé nadšení by opadávalo s každým krokem k závoře, už od rána jsem nicméně žádné nepocítil, a tudíž nemělo co opadávat. Přes bránu mě přenesla spíš setrvačnost než síla vůle.

Takže kasíno se tomu správně říká... Loterie to tedy asi fakt bude. No co, třeba se tady naučím běhat.

ZA BRANOU

Po vstupu do prostoru, v němž se z nás nepochybně stanou muži, jsem byl naplněn posvátnou bází a očekáváním, jakým způsobem roztočí vojenská mašinerie svá ocelová kola. Po prvních dvou hodinách čekání jsem pochopil, že klíčem k úspěchu je utajení. Místní posádce někdo z důvodu státní bezpečnosti neoznámil, že jí dnes přijedou branci.

Nakonec však cesta k maršálské holi přeci jenom začala. A to čtením jmenných seznamů a čekáním ve frontě. Nevěděl jsem, proč v ní stojím, ale tušil jsem, že zadní hovězí ani pomeranče tam vpředu nebudou. Následoval přesun do jiné fronty. Pak čtení jmenných seznamů. Později se ukázalo, že správná byla ta první fronta. Ujistili jsme se o tom pomocí jmenných seznamů.

Další dvě hodiny s dovolením vynechávám. Mírným stříhem se přenesme do situace, kdy jsem stál v šesté frontě a čekal, až přečtou mé jméno. Ze seznamu. Další dvě hodiny vynechávám. Klidně i bez dovolení.

Pak však přišel posun. Stál jsem sice stále ve frontě, ale už jsem věděl na co!

„Na piču!“

Tak alespoň soudil můj soupevník z posledních tří front, a tudíž můj momentálně největší kamarád Radek. Kromě jména jsem o něm v tu chvíli nic moc nevěděl. Dění ve svém okolí glosoval téměř výhradně větou výše. Já jsem neříkal vůbec nic, takže jsme se téměř ve všem shodli.

Cíl fronty byl snadno rozpoznatelný podle vrčení holicích strojků. A hle, najednou byl ze mě nový člověk! V životě jsem neměl tak krátké vlasy. Domnívám se, že krátký sestřih může vypadat opravdu mužně. Někteří lidé, které znám, vypadají s téměř holou lebkou dokonce výhruzně. Tázal jsem se sám sebe: jak ostře teď asi vypadám já? Našel jsem zrcadlo a další tajemství vesmíru bylo rozluštno: ano, Jarek Nohavica opravdu ví, o čem zpívá. Vypadal jsem skutečně jako blbec, jak ti všichni dokola.

A další fronta. Výstrojní sklad. Prvotní zakřiknutost způsobená šokem začíná zvolna ustupovat a ve frontě se zdvihá čilý hovor. Začínáme osahávat své prostředí a poznávat jeho obyvatele.

Máme už i své první jistoty: „Na piču,“ potvrzuje Radek mou domněnku. Následuje totiž čtení jmených seznamů. Zastesklo se mi po Žižkově. Další dvě hodiny vynechávám.

Osobní věci jsme odevzdali, erár nafasován. Dokonce se nám dostává prvních relevantních informací, konkrétně se jedná o názvosloví. Žluté pseudopyžamo se nazývá „banány“, modrá tepláková souprava „švestky“. Obuv je čtverá: Hnědé pantofle, kluzké na jakémkoli povrchu. Pak jakési podivné kecky po kotníky, se zcela plochou podrážkou – zjevně výsledek komplotu nějaké čínské továrny a zednářské lóže ortopedů. Ze stejné dílny pak vyšla opravdu, ale opravdu nevkusně vypadající vysoká obuv do výšky chodidla pokrytá neprodyšnou gumou, zbytek je pak nějaký vetšý khaki textil, už od pohledu silně promokavý. Patrně plod tajné a zakázané lásky holiny a cvičky, kterého se nikdo jiný než armáda nebyl ochoten ujmout. Čtvrtý druh jsou k naší úlevě kanady, takže alespoň v jedněch z nafasovaných bot se skutečně dá chodit.

Velká pozornost výdejců je věnována způsobu, jakým si zavazujeme tkaničky. Nechápeme proč, oni je mají uvázané jinak. Dále zde máme dvojí soupravu zimních a letních maskáčů, celkem praktický zelený pulovr, plechovku leštidla na boty, kartáče, baret, opasky, zimní čepici, otvírák na konzervy, příbor v bílém plátěném pytlíku. Nejoriginálnějším kusem oděvu je jakýsi podivuhodný šálový tunel, podle jemnosti na dotek ušitý zřejmě z recyklovaných drátěnek na nádobí. Pak tu máme bílý a zelený šátek a pár dalších věcí. V této fázi musím, nikoli bez jistého přemáhání, připustit, že mi to nakonec všechno jakž takž padne. S výjimkou banánů, které jsou k dispozici

v jediné velikosti, takže ani rychlá směna s kolegy nic neřeší. Výrobce se domníval, že šije dlouhé nohavice, pro mě jsou to spíš takové „havlovky“. A pro Radka šortky. No co, pod peřinou to snad bude jedno. Jestli tedy mají na vojně peřiny...

Také jsme se seznámili se základními vojenskými termíny. Jsou to „zde!“, „provedu!“, „pozor!“, „pohov!“ a „cip“. Ten poslední je nejdůležitější, protože prý může znamenat cokoli. Přihlásíš se na něco dobrovolně? Jsi cip. Důvtipně obelstíš nadřízeného? Jsi správnej cip. Také může být zima jak cip, teplo jak cip a podobně. Věřil bych, že existuje i cip jak cip. Podle pověsti nebyla první věta stvoření rozhodně „Budiž světlo!“ – do vesmírné prázdnoty tehdy ve skutečnosti zaznělo: „Rožni! Bo je tu tma jak cip!“

Večer. Stojíme v banánech, naše věci jsou víceméně ladně složeny v úzkých plechových skříňkách. Podél každé stěny patnáct postelí, nad nimi dalších patnáct postelí. Bydlím v dolní řadě u okna poblíž skříněk. Soudím, že palanda mě bude stínit před nepříjemným světlem žárovky. V každém případě výhra! Anebo...

„Na piču,“ zabručí Radek.

ZAČÍNÁM S BĚHEM, KONČÍM S ŘÍZENÍM

Bratrova instrukce – „spi, kdykoli můžeš, jez, dokud je co, a vždy měj u sebe lžíci“ – se ukazuje jako rozumná. (Lžíci se ovšem odborně říká „bagr“.) Problém je s nedostatkem volného času. Teorie je taková, že člověk by měl neustále něco dělat. Buď má tužit svou fyzičku, nebo je – skoro jako ve škole – na nějaké hodině vojenské vědy, anebo se připravuje na svou budoucí vojenskou odbornost.

Tužení fyzičky mě nenadchlo. Když jsem se upnul k vidině, že se vrátím vysportovanější, měl jsem asi přehnaná očekávání. Nemožno. Pamatuji z tábora obtížnější rozcvičky, než jsou tady. Když jsem si prve v duchu spílal, že jsem nechal svou formu zakrtnět, ještě jsem netušil, jak na tom budou mí kolegové ve zbrani. Už podle sípání po prvních deseti metrech běhu bylo poznat, kdo jich tak kolik denně vykouří.

Tréninku si podle všeho po libosti – nebo spíše proti libosti – užijou budoucí příslušníci strážníků

oddílů. My jsme prý budoucí řidiči, kuchaři, mechanici, zdravotníci a jiná pomocná cháska, která bude k obraně vlasti posilovat spíše své odborné dovednosti než fyzickou.

První ranní rozcvička mě zastihla nepřipraveného. Podepsala se na tom nekřesťanská hodina, mráz, tma a deprese, a v nastalé otupělosti jsem tedy cvičení uvítal dle svého dřívějšího předsevzetí jako něco sice nepříjemného, ale smysluplného. Bezmyšlenkovitě jsem následoval velitele rozcvičky a příliš pozdě si uvědomil, že jsem porušil první zákon. Po kolečku kolem kasáren jsme udýchaně zastavili a já se rozhlédl po kamarádech z družstva. A oni tam nebyli. Nikdy nevyčnivej z řady... To se mi, dámy a pánové, povedlo. Zpoza rohu se však již ozýval dýchavičný sípot a šourání nejistých bot na sněhu. Velitel rozcvičky, rotný Koniklec, na mě pohlédl.

„Vy asi nekouříte, vojíne, co?“

„Ne.“

„Tak tady buď začnete, nebo už to nikdy nevezmete do huby. Děláte nějaký sport?“

„Pořádně ne.“

„Tak co tady děláte kurva tak brzo? Něco jste dělat musel...“

„No, byl jsem ve skautském oddíle...“

„Ale! No výborně... Až přijde čas, vezmete si tyhle rozcvičky na starost. Jméno?“

„Michal Kajn,“ hlesl jsem, prost nadšení.

„Nikoli Kajn, to se pletete,“ informoval mne rotný. To mě poněkud překvapilo, protože svým jménem

jsem si byl až dosud víc než jistý. „Zkuste to znova,“ vybídl mne.

Nasadil jsem grimasu rozjímavé bezradnosti, abych dal nějak asertivně najevo, že lepší odpovědi se ode mě nedočká, protože víc jmen jsem zkrátka v rodném listu nepobral. Pak jsem si ale vzpomněl na něco z bohaté zásoby zhlédnuté kinematografie. Taková *Četa* nebo *Olověná vesta* se mi teď hodí!

„Michal Kajn, PANE!“ odvětil jsem v optimistickém očekávání blížící se pochvaly.

Rotný si odkašlal. „Téměř správně, Kajn, téměř správně. Jenom jste si spletl armádu. Kam si asi tak myslíte, že jste narukoval? Do cizinecké legie? Nebo k mariňákům?!“

Připustil jsem, že to není příliš pravděpodobné.

„No dobře, tak já vám napovím,“ prohlásil benevolentně Koniklec. „Na vojně je zvykem připojit ke jménu co? Hodnost přece! Jakou máte vy hodnost, Kajn?“

„No... žádnou...“

Rotný si přetřel rukou obličej a krátce pohlédl k nebesům. „To zas bude letos materiál...,“ zamumlal směrem k mrakům, kterými začaly zvolna prosvítat první nesmělé paprsky. Pak se rezignovaně obrátil zpátky ke mně. „Žádná hodnost se na vojně odborně nazývá ‚vojín‘, Kajn. Zkuste si to zapamatovat, ano? Takže, když vás teď vyzvu, abyste sdělil své jméno, co řeknete?“

„Vojín Kajn?“

„A to se mě ptáte, nebo mi to oznamujete?“

„Oznamuju. Asi...“

„No tak asi už radši nic...“, mírně se oklepal rotný.
„Shodneme se na tom, že se asi jmenujete Kajn a že jste každopádně vojín. A že já si vás píšu na ty roz-
cvičky. Na to nemusíte být žádný myslitel, takže až přijde čas, budete pěkně předcvičovat vy!“

„A kdy ten čas asi tak...“, začal jsem spřádat ne-
smělý dotaz.

„Tak třeba zítra, Kajn, co vy na to?“

Já na to nic. Ale Koniklec, který nejspíš ztratil na-
ději, že by se ode mě kdy dočkal rozumného slova, si
to odkýval sám. S touto odpovědí byl zjevně spokojen
a zapsal si mě.

Nikdy nevyčnívej z řady. Bezva.

Hodiny vojenské vědy jsou taky zábava. Něco času
zabere právo, něco učení se vojenským hodnostem
a regulím. Nejvtipnější je ale teoretická příprava.
Knihovnička mého táty obsahuje rozsáhlé dílo Miloše
Hubáčka, díky němuž jsem si téměř jist, že o historii
tanků toho vím podstatně více než náš lektor. Ale
poučil jsem se. Nehodlám mrknutím oka připustit,
že bych dokázal odlišit samopal od námořního děla.
Zbytečně bych je vyděsil. Zase by mi vyčetli, že ne-
jsem ožralý. Kdo ví, kam by si mě zapsali a co by mě
pak poslali dělat.

Nejhorší je ale příprava do zaměstnání. Je jasné,
že v rámci armády musí mít každý nějakou specia-
lizaci. Centrální mozek lidstva na generálním štábu
usoudil, že konkrétně ze mě bude řidič. Matně si nyní

uvědomuji, že se mě u přijímacího pohovoru ptali, jestli mám řidičský průkaz. Ten jsem měl. Dokonce dlouho. Jenže se mě už nezeptali, jestli to znamená, že také umím řídit auto. Záměrně jsem tedy porušil pravidlo číslo jedna a informoval velitele odborné části přípravy, že motorová vozidla řídit neumím.

„A o co vám jako jde?“ zněla jeho nabručená odpověď, vlastně otázka.

„No já jen, jestli to nevádí, pro práci řidiče...“

„To není vaše starost, vojáku!“

Cítil jsem, že vstupuji na tenký led, ale neměl jsem pocit, že by nadřízený na můj problém nahlížel nějak zvlášť empaticky. Snažil jsem se mu taktně naznačit, že daná situace mi přijde jistým způsobem znepokojivá. Nákladní vozidla by měl řídit někdo, kdo se alespoň jednou dvakrát ocitl v roli řidiče i jinak než na kole. Ale budiž. Není-li to moje starost, tak teda není. Vlastně se mi ulevilo. Zřejmě to bude jako s tou vojenskou teorií. Někde si odškrtnou kolonku a k autu mě v životě nepustí.

Mírný stříh, klapka – a sedím ve vojenském třinápravovém speciálu zn. Praga... Nu což, mýlit se je lidské. U osobáku sice umím tak maximálně stáhnout okénka klíčkou, ale rozkaz je rozkaz, holt ze mě teď bude řidič nákladáku. Třeba se vojenská auta řídí lépe. A vskutku! Jezdit s větřieskou je sice fyzicky náročné, ale je to radost. Spojka i plyn snesou hodně. Vejtraska poskytuje dost času i pro řidiče uvážlivé povahy, jako jsem já. Po kasárenském okruhu nám to spolu jde krásně!

Problém nastává, jakmile opouštíme bránu. Nenávidím, když jsem účastníkem silničního provozu. Z mého pohledu udělal svět chybu v okamžiku, kdy připustil zkonstruování vozidla umožňujícího překročit rychlost 50 km/h. Lidský organismus není na takovou rychlost stavěný. Už při rychlejším běhu nebo jízdě na koni naše smyslová soustava nestíhá a předměty se v zorném poli rozmazávají. Evoluce prostě neměla čas přizpůsobit náš organismus takovým rychlostem. Obětí silničního provozu je v každé dekádě zhruba tolik jako v nějaké menší občanské válce. Tyto mé názory tady ale přirozeně nikoho nebudou zajímat, a tak nezbyvá než vyrazit do ulic.

Jsem člověk rozvážný a rád si věci promyslím, pěkně jednu po druhé. Bohužel, při řízení se mé pozornosti dožaduje mnoho věcí a jako na potvoru všechny najednou: řadicí páka, dopravní značky, ostatní účastníci silničního provozu či zpětná zrcátka. Instruktor si navíc stěžuje, že jedeme moc pomalu. Odhazuji tedy veškeré zábrany, dupnu na to a zvyšuji rychlost na 25 km/h. Instruktor se mě táže, zda si z něj dělám prdel. Informuji instruktora, že si z něj prdel nedělám, že jenom neumím řídit. Instruktor opakuje otázku.

Protože už předtím byl příjemný jako osina v jím označené části těla, táži se ho, čemu nerozuměl. Dlužno dodat, že instruktor je civilní zaměstnanec, nikoli důstojník, jinak bych si to nedovolil. Anebo možná jo – při řízení jsem v excitovaném stavu a nervy mi hrají jako struny na harfě.

Po kratší debatě se nakonec shodneme na čtyřicítce. Smiřuji se s myšlenkou, že můj život se zřejmě blíží ke konci. Následně ohýbám první značku. Ohýbám druhou značku. Nevšiml jsem si třetí značky. Zelená škodovka našťestí ví, že nemá cenu přetlačovat se se zelenou větřieskou...

Po další debatě si s instruktorem měníme místa. Cítím, že v mé vojenské kariéře došlo k posunu správným směrem – riziko, že rozválcuju při couvání pochodující četou, bylo pravděpodobně zažehnáno, pokud bude ten chlap co k čemu a předá svou dnešní zkušenost s mým řidičským uměním na správné místo.

A to se také stalo! Armáda se zřekla mých služeb řidiče Pragy V3S! Zajímalo by mě, co budu teď dělat místo návštěvy odborných hodin. Rozbor převodovky mi chybět nebude. Zřejmě je to dárek k prvnímu měsíci od Vánoc.

Jenže mýlit se je opravdu lidské. Odborné hodiny budu navštěvovat i nadále. To, že nesmím řídit, ještě neznamená, že nemám mít příslušnou teoretickou přípravu! Nepostrádá to jistou vojenskou logiku. Koneckonců, proč ne – lidi do prdele posílat umím, třeba ze mě může být jednou instruktor jízdy ve vojenské autoškole. Budu-li ovšem znát příslušnou teorii...

TO SI DĚLÁTE PRDEL?
PĚTADVACET KILÁKŮ V HODINĚ...
TO BY TAM ZATŮPEK
DOBEHL DRIV !!!

URBAN

KDO JE KDO

Dozvídáme se, jak je to s těmi tkaničkami od bot. Tkaničky se dle ústrojního řádu navlékají tak, že se nejprve protknou nejnižší sadou oček a následně se křížem zespoda vyvazují vzhůru. Platí však nepsané, nicméně úzkostlivě dodržované pravidlo, že za každých 100 dní vojny (krajové zvyky se mohou lišit) se na botách udělá tzv. most. Tkanička se přeloží nad prvním párem oček a pak teprve provlékne dovnitř, očka tedy překřížuje shora. Pohledem na boty je tak možno zjistit, kdo za kolik to má, a kam tudíž ve vojenské základácké hierarchii spadá – rozhodně není vojín jako vojín.

Vojáci se třemi mosty jsou obecně bráni za potenciálně nebezpečnou skupinu, asi jako jeleni v říji. Udělat si mosty neoprávněně se velmi, opravdu velmi nedoporučuje.

Jsem poprvé určen za pomocníka dozorčího roty. To je ovšem veliká zodpovědnost, a proto se také, v souladu s kodexem „Vesmír Vojenské Logiky“, dále

jen VVL, tato zodpovědnost svěřuje pouze určité skupině vojáků. Především těm vojákům, které je potřeba za něco potrestat.

Tuhle službu málokdy svěří vojínům, přednost mají vojáci s frčkou (to je to, co dostanete na výložku uniformy, když povýšíte), protože dozorčí má na bedrech zodpovědnost za to, aby v průběhu jeho služby bylo takříkajíc všechno v cajku. Podlahy čisté, všichni vojáci na svých přidělených postech, řádně vyplněná patřičná lejstra. Dále dodržení časového rozvrhu, budíčku, večerky a klidu na světnicích.

Vrcholnou povinností je ale hlídání včasného návratu vojáků na noční klid. Vojáky, kteří se proti tomuto proviní, je třeba nahlásit. Kdo se opozdí tak, že se nedostaví vůbec, je vinen zločinem z nejstrašnějších – „SVOPem“. SVOP je „svévolné opuštění posádky“ a všichni svopaři se stávají štvanci vepéček. Jeho opakem je KVOP – „krátkodobé volno k opuštění posádky“, které je metou všech mužů na vnitřní straně kasárenské zdi a kvůli kterému by byli ochotni vraždit. Což by byl zřejmě menší prohřešek než SVOP.

Očividně tedy leží na bedrech dozorčího řada úkolů. Problém je, že jeden každý z nich je nesplnitelný. Podlahy nejsou dostatečně čisté nikdy a nikdy ani nebudou, dokud se vojáci nenaučí levitovat. A i v tom případě bude zřejmě platit, že kdo chce dozorčího bít, špínu na podlaze si vždycky najde.

Lejstra jsou plná kolonek, jejichž správné vyplnění často vyžaduje informace, které jsou dozorčímu zcela neznámé, případně jsou tajné. Obsahují

také zábavné zkratky nejasného významu, kterým by možná porozuměl leda někdo, kdo sloužil ještě za Čepičky – eventuálně za Radeckého. Anebo se jedná o formuláře zastaralé, aktuální verzi ovšem dozorčí pochopitelně k dispozici nemá. Ptáte-li se, čím je to vina, ještě jste nepochopili ducha VVL – pochopitelně je to chyba dozorčího.

Dodržení časového rozvrhu se ještě jakž takž vymáhat dá, ovšem pouze na vojácích, kteří jsou v kasárnách kratší dobu, než je dozorčí. Honit vojáky délesloužící či ofrčkovanější je netaktické, nepraktické a především zbytečné.

Noční můrou je evidence včasných návratů. Vojíni před přísahou nejsou ven vypouštěni obvykle vůbec, takže navrátilci jsou vesměs právě ti starší a důležitější vojáci, než je dozorčí. A otázka zní: napráskáš mazáka svého kvůli deseti minutám zpoždění? Ne-li, riskuješ svůj vlastní výlet do hájemství vepéček. Nadřízení rádi konají kontroly právě za účelem odhalování tohoto děsivého zločinu. Jenže přikloníš-li se k liteře zákona, neuděláš si mezi mazáky zrovna přátele.

Dozorčí zkrátka funguje jako hromosvod veškerých malérů, které za jeho služby mohou nastat. Aby toho neměl málo, dostane k ruce nekvalifikovanou pracovní sílu nazývanou pomocník dozorčího. Ta je ze všeho vyjevená, neví, která bije, a motá se dozorčímu pod nohama. Právě jako já.

Na druhou stranu poskytuje armáda dozorčímu nástroje, které mu mají jeho úkol ulehčit. Především

mu zabrání spát, aby tak přišel na jiné myšlenky. Služba dozorčího trvá 24 hodin, ve kterých jsou dvě krátké pauzy určené spánku. Vyměřování tohoto času prováděl nějaký Napoleonův obdivovatel, který se domníval, že pro muže jsou čtyři hodiny spánku denně úhrnem tak akorát. Dozorčí dále obdrží ozdobné červené šňůrky, viditelný odznak své úřední moci. Kvůli nim se ovšem pro podřízené vojáky stane dočasným nepřítelem a pro nadřízené obětním beránkem.

Dozorčí má na svém stanovišti k dispozici proslulý stolek zahrnující i telefon. Jím je možno přivolat vépěčka, jím se hlásí nadřízenému nešťastníkovi, dozorčímu útvaru, jinak též dozorčímu vojskového tělesa zvanému dévéták. Ten je na tom ještě hůře, neboť zodpovídá za celou jednotku. Tam si své krátké slánky tahají a nelibost velitele útvaru odpykávají důstojníci z povolání.

U stolku se pravidelně odbývá známý rituál s hlášením, že „během mé služby se nic zvláštního nestalo“. Jenže Černé barony zná každý a každý ví, že častá odpověď je: „Ale stane se...“ Jak to můj první dozorčí shrnuje při krátkém uvedení do problematiky: „Dozorčí je jednou nohou v průseru. A druhou taky.“

Protože nejsem způsobilý řídit, budu u tohoto stolku častým hostem. Až do ranních hodin mé první služby jde nicméně všechno hladce. Pak se mi opravdu, ale opravdu začne chtít spát. Usnout u dozorčího stolku není nejlepší nápad. Začínám proto kroužit po chodbě. Kroužím dlouho a vytrvale

a nakonec přeci jen nastává čas budíčku. Nikoli svítání, neboť slunce vstává v zimě později než vojáci. První část služby pomocníka dozorčího končí bez průseru (ve vojenské terminologii bez „mimořádky“) a já jsem zase o zážitek bohatší. Navíc bezpečně vím, že chodbu lze obkroužit za 246 kroků.

Doposud jsem nezaznamenal to nejdůležitější: sestavu našeho družstva. Zcela mimo obvyklý rámec VVL jsem v témže družstvu s Radkem. Předpokládám, že za týden už si jeho jméno nebudu pamatovat, protože nyní je znám pod kódovým jménem Špičák. Kdo uhodne proč, má bezvýznamné plus. Ostatně každý z nás má svou vlastní přezdívku. Kdo tedy tvoří naši skupinu hrdinů?

Špičák. Větší množství svalů jsem viděl jen v kině a jednou i naživo v zoo, ale v tom druhém případě to bylo za mříží v pavilonu opic. Nedivil bych se, kdyby měl Špičák pro svou velikost vlastní gravitační pole a přitahoval k sobě drobné předměty. Jeho ruce nejsou stvořeny pro jemnou hodinářskou práci. Zato jimi dokáže odházet víc sněhu než zbytek našeho družstva lopatou.

Jeho obličej má permanentní výraz vzteku a nezdá se, že by měl mít někdy problémy se šikanou. Proto nás velmi udiví, když zjistíme, že – jak to občas bývá – povahou je ve skutečnosti nesmírný dobrák, který je ochoten vám pomoci, i když nemusí. To na vojně jinak nedělá nikdo.

Oč více je schopen konat, o to méně je schopen hovořit. Kromě jednoslabičných odpovědí se toho od něj člověk mnoho nedozví. Že „je to na piču“, čímž komentuje veškeré dění na vojně, je to jediné, co jsme od něj zatím slyšeli. Na druhou stranu díky tomu požívá renomé, že když už promluví, hovoří k věci a pravdivě.

Eiffel. Je ještě vyšší než já a ještě hubenější. Když jde za Špičákem, je z něj vidět jen krk a hlava. Výřečný, veselý. Jeho optimismus je zde vzácný. Hraje dobře karty a umí hrát i na kytaru. Kytaru do kasína nepro-
pašoval, karty ano. V civilu dělá něco s počítači, ale typický ajťák to není, přečetl prý nejméně tři knihy, a jedna dokonce neměla vůbec žádné obrázky.

Brejlovec. Sečtělý městský kluk, pochopitelně nosí brýle. Okolím a okolnostmi upřímně zděšen. Klasický jedináček, na vojnu nastoupil po škole, nejdéle z domova byl na lyžáku. Jeho hlavní nevýhodou je, že neumí sprostě nadávat, což je na vojně vážný handicap. Sám o sobě tvrdí, že byl osudem i přírodou předurčen k dobrodružné dráze magistrátního úředníka. S takovými dispozicemi celkem chápu jeho obavy z toho, jak ten rok na vojně přežije. Na jeho místě bych se soustředil na přežití prvního měsíce a vyšší ambice si nedával.

Robin Hood, zkráceně Robin. Mezi jeho četné dovednosti v civilu patří drobné krádeže. Nikomu z nás

to nevdá. Jak už naznačil pan hajný – tam, kde obcházejí guma, mazáci a vepéčka, je každý, kdo není guma, mazák nebo vepéčko, v podstatě kamarád. Když chce, dokáže mluvit jako kniha – prý nechtěný důsledek společné vazby s jedním univerzitním profesorem, který svou lásku k abstraktní matematice příliš neuváženě a hlavně opakovaně aplikoval v oblasti daňových příznání.

Zulu. Příslušník národnostní menšiny. Na jeho místě bych být nechtěl. Nakonec ale jedna z mála věcí, kterou jsem byl na vojně příjemně překvapen, bylo jeho v podstatě bezproblémové zařazení do čety. Konec konců, ani on není vepéčko, a jsme tudíž bratři ve zbraní. (I když od nejbližší zbraně nás dělí pečlivě zamčené pancéřové dveře.) Chová se vzorně.

Schumacher, zkráceně Schumi. Já. Původ mé přezdívky po mém prvním a zároveň derniérovém výletě větřískou netřeba vysvětlovat. Popravdě jsem rád, že jsem se nedostal do zpráv na Nově, přesto jsem na svou přezdívku patřičně hrdý. Jsem pod ní znám ostatně i důstojníkům. Tolik proslulosti najednou bych ale zase mít nemusel.

Původně to ovšem vypadalo, že dostanu přízvisko Jan Žižka. Nijak jsem totiž neskrýval svou lásku k rodné obci a ostatní se tím nepokrytě bavili. Nemám jim to za zlé, každý nám holt závidí, aspoň jsem jim už vysvětlil základní fakt, že jakožto občan hrdého Žižkova rozhodně nejsem Pražák. Brejlovec, který je

z Kolína, namítal, že Žižkov je čtvrť v Praze, pokud nemluvíme o tom na Moravě. Tento zjednodušující blud jsem musel vyvrátit detailním vysvětlením, že tak to rozhodně není, že Žižkov je kulturně, historicky, etnicko-demograficky jakož i karmicky vůči Praze jednoznačně vymezen a zkušený cestovatel už pouhým pohledem z okna tramvaje, někdy dokonce jen nasátím okolních vůní pozná, že opustil Prahu a vstoupil na Žižkov. Praha je pouhým jeho sousem – byť je shodou okolností všude okolo.

I Zulu je Pražák, ale ten s tím nikdy problém neměl. Jak říká, je to pozitivní dopad jeho etnické příslušnosti – když už na něj někdo nevraží na základě jeho původu, jenom sotva mu přitom vyčítá pragocentrismus.

Robin pochází z Milevska. Vyrůstal na dohled od slavného premonstrátského kláštera, který však bohužel na jeho mravní růst neměl potřebný vliv. Jak Robin filozoficky podotkl, možná kdyby bývalo jeho zdivo v lepším stavu, než jak je pro mimořádně cenné památky u nás běžné, třeba by se ubránil občasnému uklouznutí na šikmé ploše. Místní krajinu dokáže ovšem popsat s takovým nadšením, že doufám, že když na něj budu rok mravně působit, udělám z něj básníka nebo akademického malíře. (Zatím se plánuje vyučit zámečníkem, což mi nepřipadá jako nejlepší nápad.)

Eiffel je rodákem z Hradce Králové, ovšem jeho nejbližším domovským prostředím je internetová komunita.

Špičák je ze Znojma a já už nikdy nebudu věřit nikomu, kdo by mi tvrdil, že se u nás do okurek nedávají růstové hormony. On sám je nicméně takříkajíc smíšeného původu, protože matka je prý původně odkudsi „Zesplzně“ a otec je Ostravak. Poznat, jakým nářečím by Špičák vlastně mluvil, kdyby mluvil, by byl oříšek i pro profesora Higginse. Při vzájemném představování se nás opakovaně dotazoval, zda nejsme z nějakého Skama City.

Na nějaké dlouhé seznamování však není čas. Ten je třeba věnovat pilování základního prvku obranyschopnosti státu. Bez ohledu na geografickou polohu, politickou situaci nebo početnost ozbrojených sil jednotlivých zemí je tento prvek ve všech armádách světa stejný: pochodování.

Musí v tom být nějaké civilistům neznámé voodoo, jež z pochodování dělá základní vojenskou dovednost. Každopádně se díky ní dají dobře rozlišit nej-různější bojovníci za svobodu, teroristé a guerilloví partyzáni od vojáků. Ti první se učí střílet, ti druzí hlavně pochodovat.

Už první nácvik pochodování ovšem ukazuje, že pokud jsme se to měli naučit pořádně, měla možná zůstat vojna povinná na dva roky, ne-li na čtrnáct. Až do dnešního dne jsem se domníval, že nemám problém s určováním levé a pravé strany. Po skončení nácviku jsem však rád, když dám dohromady, co je ruka a co noha. Větší bordel jsem nezažil ani doma na Žižkově.

O MAZLOŠI A LIDECH

Každý den přináší nové zážitky a nové výzvy. Dnes jsem například zažil ještě větší chaos, než je nácvik pochodování: velký úklid směřující k dosažení nové úrovně čistoty chodeb, toalet a ubikací. V praxi se jedná o hledání úkrytů, kam lze nahnout smetí. Problém je, že tento sport je svým způsobem roven atletice. Kdo chce uspět, musí překonat staré rekordy a postavit se na ramena obrů. Gummy (rozuměj důstojníci z povolání) mají léta zkušeností s kreativními nápady našich předchůdců. Chceme-li je překonat, musíme být originální.

Nápad pro dnešní den: využijeme vrozených předností členů našeho družstva. Eiffel dosáhne na vysoko položené záchodové okénko a bude se sbírané smetí vyhazovat ven. Tam jej Zulu smete do kanálu. Nápad realizován, podařilo se. Máme upřímnou radost.

Radost následně zkažena Brejlovcem, který poukázal na skutečnost, že kontejner je blíže než záchodové okénko, a reálně jsme si tedy práci přidělali. Situaci řešíme v souladu s VVL: vynadáme Brejlovcovi, co se

do něj vejde. Cip jeden! Zulu zná i výrazy, které jsem v životě neslyšel. Ještě se budou hodit.

Jako další úkol jsme vyfasovali čištění podlahy na toaletách. Zejména pod okénkem prý bylo dost smetí. (Brejlovec se chystá něco poznamenat, tak mu preventivně znovu vynadáme.) Eiffel obdržel hroudu mazlavého mýdla a chystal se ji rozšmrdat po podlaze. S Robinem jsme jako jediní měli s mazlavým mýdlem reálnou zkušenost; já byl blíže, a tak jsem předvedl krátký sprint zakončený letem plavmo, abych mýdlo úspěšně zachytil. Další důkaz, že běh bude na vojně nedocenitelným pomocníkem k přežití! Následuje má přednáška o mazlavém mýdle.

Takzvaný mazloš, alespoň v té variantě, jakou máme k dispozici my (rokem výroby si nejsem jistý, ale chovám obavu, že kdyby mazlavé mýdlo umělo mluvit, mohlo by se s námi podělit o několik cenných vzpomínek na císaře pána), je univerzální čistící rosolovitá substance připomínající křížence marmelády s bahnem. Na první pohled se zdá nepravděpodobné, že by tato směs mohla něco vyčistit. Lepí a je na pohled hnusná. Na omak je rovněž hnusná. Kdo by ji chtěl ochutnat, zjistil by, že je hnusná. Vydává i zvuk, rozpleskne-li se o podlahu. Tento zvuk je velmi hnusný.

Čistí to však dokonale, předměty umyté mazlošem se BLYŠTÍ jako cip! Dosahuje toho však nikoli zázračnou chemickou reakcí, nýbrž podlým trikem – mazloše se nelze zbavit jinak než skutečným a poctivým úklidem, což je tragické a nechutné. Jakmile

se totiž mazloš setká s vodou a je rozetřen po libovolném povrchu, vytvoří na něm nesmírně slizkou, špinavou a vysoce lepivou vrstvu, jež pění a pění a pění – a neustále se roztéká. Mazloš pak není možno z povrchu odstranit jinak než velkým množstvím vody, kterou je nutné neustále měnit, protože se sama rychle stává naředěným mazlošem. To je třeba doprovázet opakovaným a urputným vysoušením a drhnutím. Tato práce je dlouhá, namáhavá a náročná. Čím více mazloše, tím hůře.

Nejhorší je, že proti rozetřenému mazloši už neexistuje obrana. Indiáni říkají, že vyřčené slovo a vystřelený šíp už nevezmeš zpátky. Ale říkají to jenom proto, že neznají mazloš. Jinak by to přísloví znělo jinak.

Svěřit kbelík mazloše neinformovaným bažantům je ostatně oblíbená mazácká legrace. Jediným rozumným řešením je použít ho mikroskopické množství, nebo ještě lépe: mazloš vzít a zahrabat na zahradě. (Nesplachujte do záchodu: začátečnická chyba. Mazloš všude vytvoří zrádné stopy a pravděpodobně se stejně nespláchne, to spíše ucpe odpadní trubku.)

Protože je ale zima a půda je promrzlá a rovněž v kontejneru by mohl být mazloš odhalen, volíme variantu nenápadného vracení mazloše do dozorčího kbelíku. Původně se plán zdá jako sebevražedný, ale Robin nám vysvětluje jeho klady: mazloš v kbelíku na mazloš je neodhalitelný a lze ho tam umístit pod brilantní záminkou, že si člověk jde pro VÍCE mazloše. Následně sám celou operaci provede.

Nevědět, na co se mám dívat, v životě bych si toho nevyšiml. Záchody následně umyjeme metodou „co je mokré, to je čisté“.

U té stačí vychytat pouze načasování, kdy práci deklarovat jako dokončenou, což je těsně před zaschnutím. Jakmile voda uschne, všude se objeví ničím netknutá špína. To je ale jedno, protože už pět minut po úklidu, byť by byl proveden poctivě, je povrch stejně ušpiněn lavinou hemžících se vojáků. V souladu s VVL: reálně uklidit je nemožné, takže cílem je pouze dosáhnout konsenzu o tom, že bylo uklizeno. Standardně se zamítají první dva pokusy čističů o akceptaci práce a vnějším znakem toho, že se řádně uklízelo, je únava uklízečících a jejich kletby a nadávky.

Zrekapitulujme si tedy zásady správného úklidu: vyhnout se mazloši, vykonat dva neúspěšné pokusy o předání, průběžně nadávat, následně zamokřit, nechat téměř zaschnout a těsně před uplynutím přiděleného času vykonat u dozorčího cipa schváceně třetí pokus o předání. Úspěšnost tohoto postupu je zhruba 95 procent. V tomto konkrétním případě: 100 procent s hvězdičkou. Bratře a otče: díky!

Cestou z předaných toalet míváme méně šťastné skupinky, které neměly ve svém středu poučenou osobu. Boj s všudypřítomnou šedou pěnou se zdá být i přes nasazení hrabla na sních ztracen. V družstvu jsem za hrdinu. Okamžitě uchopíme koše a jdeme je vysypat, protože správně tušíme, že do zápasu s mazlošem budou brzy povolány zálohy. A možná

i dělostřelectvo a letecká podpora. Než obejdeme všechny kontejnery po kasárnách, uplynou dvě sice mrazivé, ale čerstvým vzduchem a absencí mazloše požehnané hodiny.

KAM NÁS ZAVEDLA BUZOLA

Další noc u dozorčího stolku. Nadřízenému mohu zahlásit, že během mé služby se nic zvláštního nestalo. Prý se ale stane. Jako obvykle je to naštěstí pouze fráze, která žádného kluka ze Žižkova nemůže rozhodit.

Rozcvičky vypadají už nějakou dobu následovně, ať už je jejím velitelem určen kterýkoli poddůstojník. Pologuma nás spočítá, radostně zahlásí: „Vojín Kajn, předcvičujete, ostatní následují!“ a já vybíhám do chladu následován davem nevyspalých, nasupených a ve tmě anonymních švestek.

Čas od času zařazují nejružnější cviky, aby nás mohl poddůstojník volným tempem dohnat. Je jasné, že nemám žádnou autoritu, která by dovedla reálné cvičení vymoci, proto je důležité neztratit frčku z dohledu. Jsem mnohohlasně proklínán. Přesto jsem se rozhodl, že budu udržovat co nejvyšší tempo, kterého jsou moji kolegové schopni, a hrát to na to, že jsem slabomyslný.

„Nechci nikoho buzerovat, ale mě cvičení prostě baví a jsem fanatikem zdravého životního stylu,

o který své kamarády nechci ochudit,“ říkám jim například. Popravdě jsem toho názoru, že kolegy je potřeba co nejvíc utahat, abych měl jistou rychlostní rezervu, jakmile by nadešla očekávaná chvíle, kdy se mě dav rozhodne zlynčovat. V trpkých debatách trvám na tom, že cvičení je zde jediná smysluplná věc, kterou děláme pro sebe a která je k něčemu užitečná.

Můj názor je nakonec se skřípějícími zuby tiše akceptován – zejména proto, že kdykoli se chystám své názory hájit, dávám si dobrý pozor, aby se za mými zády rozkládal do šířky Špičák. Definitivně jsem pak spasen už asi po deseti dnech cvičení, kdy si mnozí mí kritici všimnou, že za stejný čas nyní zvládneme podstatně delší trasu. Sám jsem udiven, jak rychlé pokroky se dají dělat. Je ovšem pravda, že laťka tady byla nastavena zatraceně nízko.

Další noc u dozorčího stolku. Nadřízenému mohu zahlásit, že během mé služby se nic zvláštního nestalo. Prý se ale stane. Už vím, že je to v pohodě.

Pár slov ke kvalitě jídla. Je to na cip, ale mohlo to být i horší. Největším opruzem je škrábání brambor a mytí nádobí. Pevně doufám, že se na to dá někdy zapomenout.

Co je vlastně nejsvětější okamžik dne? Večerní leštění bot. Je to nepravděpodobné, ale pravdivé. Den se již kloní k definitivnímu západu, brzy bude možno odškrtnout další dílek v kalendáři, blíží se zasloužený spánek, pokud tedy člověk zrovna nekrouťí

pomocníka dozorčího. Leštění kanad je práce nenáročná, při níž se dá hovořit s kamarády a zároveň člověk viditelně nezažalí, což jinak na gumy působí jako rudý hadr na býka. Po čase vám vojenské leštidlo začne i vonět. Kdo nezažil, nepochopí. Jako jedna z mála věcí tady navíc vojenské leštidlo na obuv funguje a boty jsou po jeho aplikaci čistší, než byly před ní. Práce, kterou odvedete, tak je také vidět, a to je na vojně nějaká vzácnost!

Někteří dokonce experimentují s krátkodobým zapálením leštidla, které je pak údajně lépe roztíratelné a lesk je neporovnatelný. Předpokládám, že kdybychom byli ve válce, čistili bychom takhle zbraně a brousili bajonety. Ty nám nikdo do ruky nedá, tak čistíme alespoň boty. Po všech stránkách je to uklidňující.

Pravidelně pokračují nácviky pochodování. Levou a pravou stranu přestává rozeznávat i pověřená guma.

Další večer u dozorčího stolku. Nadřízenému radostně hlásím, že během mé služby se nic zvláštního nestalo.

„Ale stane se, Kajn, stane se.“

Dovolím si mírný úsměv jednoho profesionála k druhému. Však to známe. On odpoví úsměvem znatelně širším.

„Vyhlaste poplach, vojíne.“

Chvilé nechápavého ticha. Můj úsměv mizí, jeho zůstává.

„Vidíte ty hodinky, Kajn?“

„Ano, pane nadporučíku.“ Cip jeden!

„Tak na těch hodinkách běží čas, vojíne.“

A co kruci já s tím, říkám si v duchu.

„Ten čas pořád běží, Kajn.“

Hm.

„Takže byste měl...“

Neurony konečně začnou přenášet informace.

„Popláááách!“ Otáčím se zády k nositeli špatných zpráv a začínám svou bleskovou pouť po jednotlivých pokojích. Buším do dveří, rozsvítím, řvu. V každém pokoji stejná scénka.

„Poplach!“

„Co je, vole?“

„Poplach přece,“ zní chytrá odpověď – pokud je tazatelem mazák. Pokud tazatelem není mazák, je možno použít delší verzi, kterou pomocník dozorcího mírně uleví své frustraci: „Poplach, ne, ty vole, na který ucho slyšíš hůř?!“

„No jasně že poplach, ale jakej? Hoří, přijela inspekce, nebo je to normální buzerace?“ táže se lid. Neodpovím, i kdybych to náhodou věděl. Pomocníku dozorcího nepřísluší tázati se proč. Navíc už jsem u dalších dveří. Otázka je to nicméně zajímavá.

Než oběhnu všechny pokoje, na různých místech baráku se už zjevují gummy – vzorně ustrojené a dobře se bavící. Takže požár asi těžko – to by si všichni ne-nařídili budík o čtvrt hodinu dříve před vyhlášením poplachu. Jedna z gum míří i k zapovězeným pancéřovým dveřím, za nimiž se nachází náš skromný

arzenál. Tím se ovšem možnosti úží. Buď naše kasárna naplánovala armádní puč a hodlají s námi vytáhnout na Prahu, nebo jde o obávané cvičení, o kterém jsme již něco zaslechli – a nic příjemného to pochopitelně nebylo. Kruci.

Ale pozor, pozor! V tom mi to dochází – cvičení se pochopitelně neúčastní kdo? Dozorčí – a jeho věrný pomocník! Neb služba jim končí až po odpoledním nástupu... Takže zatímco mí bratři ve zbrani se budou plazit bahnem, nu což, vojna je vojna, já budu zatím hrdinně střežit dozorčí stolek! Co se dá dělat...

Rozjařen nenadálým štěstím odcházím ohlásit úspěšné vyhlášení poplachu strůjci Armagedonu, který kolem mě propuká. Je slyšet staccato zvuků, hlavní melodii drží zabouchávání dveří od našich skříněk, dupání nohou a pády nejrůznějších předmětů na podlahu. Nadporučík pokývá hlavou a praví, že tedy výborně. Pak ke mně natáhne ruku. Zas takový výkon, aby mi musel gratulovat, to nebyl, takže mne jme neblahá předtucha.

„Dejte mi šňůrky, Kajn. Teď už to tu za vás můžou vzít marodi. Přece vás neochudíme o cvičení...“

Ten člověk mi maže z tváře úsměv už podruhé za tři minuty. Alespoň jsem jako jeden z mála obutý. Rychle si běžím pro věci.

„Na piču, co?“ volá na mě Špičák potýkající se zároveň s kanadou a s mundúrem a baletí přitom na špičkách, nedbaje nebezpečí, že by jeho případný pád mohl vyvolat zemětřesení.

„Na piču,“ odpovídám zasmušile.

Nákladní automobily nás vezou ranní tmou k vojenskému výcvikovému prostoru. Snažím se na situaci najít nějaká pozitiva. Ani za půl hodiny ale na nic nepřicházím. Pak mi pomůže Zulu.

„Nevěš hlavu, Schumi, mohlo bejt hůř.“

„A to jako jak?“

„Mohls řídit ty!“

Jsme na místě. Mlha, vítr. Obojí jak cip. Co je za mlhou, těžko říct. Obdržíme rozkaz přesunout se během a za pomoci mapy a buzoly na určené místo. Opět se ukazuje, že skautská průprava má i na sklonku druhého tisíciletí své opodstatnění, když kontroluji naši buzolu a žádám o jinou, nejlépe o takovou, v níž je ještě střelka obklopena kapalinou a nikoli avantgardní sadou vzduchových bublin. Rotný nás se zabručením posílá kamsi, takže je jen spravedlivé, když Robin v nestřeženém okamžiku mění naši buzolu za tu jeho.

Chlapci jsou nadšeni, že nám byly svěřeny vzácné navigační pomůcky, a shlukují se kolem mne. Zdvořile je požádám, aby i se svými polními lopatkami laskavě táhli od buzoly do háje.

Vybíháme do mlhy. Za dvacet pět minut jsme na místě. Čekající guma je upřímně překvapena, že nás vidí. Vyhlížíme další čtyry. Někdo poznamená, jestli na tom debilním běhání přece jen něco nebude.

O půl hodiny později stále čekáme na další čtyry. Je zima jak cip.

Po dalších dvaceti minutách dorazí rotný. Viděl jsem už hodně lidí v dobrém rozmaru. Žádný z nich nevypadal jako on.

Nakonec dorazí ostatní čtyři. Mají procestovanou nikoli nepodstatnou část výcvikového prostoru. Následuje přednáška o používání mapy a buzoly. Nemohu se zbavit dojmu, že zhruba přede dvěma hodinami by byla bývala užitečnější.

Je čas se zahřát. Vytahujeme polní lopatky, jednu z páteří výstroje a výzbroje každé moderní armády. Asi sedmkrát je nám zdůrazněno, že dobře nabroušená polní lopatka je lepší zbraní než bajonet. Zřejmě proto jsou všechny naše lopatky beznadějně a neodvolatelně tupé. Mnohé speciální jednotky světových armád se prý učí techniku boje polní lopatkou, některé s ní jsou dokonce schopny zabíjet na dálku jejím vržením. Nedlouho po zveřejnění této informace máme první dva raněné a brunátná guma nám zakáže samostatný trénink vrhu. Máme se naopak vrhnout na zem a započít s hloubením okopu pro ležícího střelce.

S lopatkou naštěstí umím zacházet dobře. Při stavbě letního tábora je nutno vykopat řadu jam a okopů nejrůznějšího účelu, protože naše tábory jsou toho druhu, že si na zelené louce vše potřebné sami postavíme, utáboříme se a za sebou pak zanecháváme opět zelenou louku. Latríny, odpadové jámy, díry pro kůly na kuchyň, jídelnu, stany, branky a tak dále – to vše vyžaduje množství kopání. Co já se jen nakopal jam!

Lopatky používané v našem skautském oddíle jsou ovšem lopatky obyčejné, s prostou dřevěnou násadou. Já nyní obdržel jakýsi nový model, patrně lopatku výsadkářskou či horskou, prostě skládací. Její hlavice se dá pomocí kloubu a fixačního kolečka sklopit k násadě, takže je menší. Jako bonus se nabízí varianta zafixovat hlavici v ostrém úhlu k násadě, čímž vznikne motyka. Geniální věc.

Přesněji – byla by to geniální věc, pokud by fixační kroužek neměl stržený závit. Bez něj se nástroj při pokusu o hrabání překlápí do polohy lopatka a při pokusu o zanoření do země naopak do polohy motyka. Guma nás informuje, že kopání okopu pro ležícího střelce bude ohodnoceno do našeho výkazu, ke kterému se bude přihlížet při udílení KVOPů. Odhazuji lopatku a začínám hrabat rukama. Cip aby do toho!

Půda je promrzlá, opět se chápu lopatky. Zkouším všechno možné, pot ze mě jen leje, ale bez možnosti opřít se do lopatky bych tady udělal větší štěstí i s lopatičkou na písek. V zoufalství tluču do země násadou. Na rozšíření jámy to pochopitelně nemá vliv, ale trochu tím ventiluji své nadšení z kvality výstroje.

To upoutá pozornost Špičáka, který – než jsem v potu tváře odstranil vrchních deset centimetrů rodné hroudy – vykopal okop pro ležícího mastodonta.

„Co je?“

„Ten krám je rozbitej!“ a názorně mu to předvádím.

„Tož to je ti platné jak od prdele dvířka,“ rozšíří Špičák svoji slovní zásobu o znalecký posudek a hází

mi svou lopatku. Vydám vítězný pokřik a rozmachuji se k prvnímu regulárnímu úderu. Teď teprve všichni uvidí!

O vteřinu později oznamuje zvuk píšťalky, že přidělený čas právě uplynul.

Guma provádějící kontrolu pokývá nad mým brambořištěm hlavou.

„Je vidět, vojíne, že jste v životě nedržel lopatu v ruce,“ pronese s despektem a zapíše si do notýsku hodnocení mé práce. Na KVOP to nevypadá.

Následuje cvičná střelba. Opakujeme si zásady zacházení se samopalem vz. 58. Obdržíme slepé patrony a jsme vysláni do frontálního útoku proti hromadě hlíny na nedalekém návrší. Čas od času máme zalehnout, „vystřelit“ a u toho křičet „hurá!“.

Zalehávám co nejčastěji, abych ukázal dobrou vůli. Nikdy však ne samostatně, jen když se kdokoli v mém okolí chystá střílet. Co nejhlasitěji křičím hurá. Radostně útočíme na kopec, který našťěstí palbu nepětuje. Konečně jsme dostali hračky a můžeme si hrát. Jen můj prst se spouště ani nedotkne. Nemělo by to ostatně ani význam. Všechny slepé patrony jsem zahrabal ve sněhu na místě, kde jsem „nabíjel“ zásobník. Není nad otcovské rady. „Hlavně si pamatuj, že všechno, co se z hlavně vystřelí, se pak z hlavně musí taky vyčistit... Každá rána navíc je pět minut s hadříkem!“ Dnes večer si budu muset dát pozor na jediné – abych hadříkem tu neposkvřenou hlaveň neušpinil.